

УДК 792.82(477)“195/199”

*Кеба Мирослав Євгенович,
старший викладач
кафедри бальної хореографії
Київського національного університету
культури і мистецтв,
keba.kiev@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКИ ВИКОНАННЯ КОНКУРСНОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ АМЕРИКАНСЬКОГО СТИЛЮ

Мета дослідження – висвітлити особливості формування та техніки виконання бальних танців *American Smooth* і *American Rhythm*, діяльності системи конкурсного бального танцю в США. *Методологію дослідження* складають принципи об'єктивності, історизму, багатфакторності, системності, комплексності та плюралізму; а для досягнення мети використано методи: проблемно-хронологічний, конкретно-історичний, статистичний, описовий, логіко-аналітичний. *Наукова новизна*. Розглянуто особливості процесу формування та стандартизації бальних танців *American Smooth* та *American Rhythm*; охарактеризовано спільні та відмінні риси техніки виконання, темпів та ритмів; проаналізовано основні положення проведення конкурсних змагань та чемпіонатів, згідно з вимогами Національної танцювальної ради Америки. *Висновки*. Внаслідок проведеного дослідження американського стилю конкурсного бального танцю можемо констатувати характерні особливості: використання закритих та альтернативних позицій в парі; елементів «Dip», «Drop» та ін., залучення більшого простору для виконання кроків та фігур. Стандартизовані кроки, фігури та особливості техніки виконання конкурсної програми бальних танців американського стилю оновлюються відповідно до схвалених нововведень, які затверджені та регулюються NDCA.

Ключові слова: американський стиль, *American Smooth*, *American Rhythm*, техніка виконання бальних танців, правила, конкурси та змагання.

Кеба Мирослав Євгеньевич, старший преподаватель кафедры бальной хореографии Киевского национального университета культуры и искусств

Особенности техники выполнения конкурсного бального танца американского стиля

Цель статьи. Цель исследования – осветить особенности формирования и техники исполнения бальных танцев *American Smooth* и *American Rhythm*, деятельности системы конкурсного бального танца в США. *Методологию исследования* составляют принципы объективности, историзма, многофакторности, системности, комплексности и плюрализма; а для достижения цели использованы методы: проблемно-хронологический, конкретно-исторический, статистический, описательный, логико-аналитический. *Научная новизна*. Рассмотрены особенности процесса формирования и стандартизации бальных танцев *American Smooth* и *American Rhythm*; охарактеризованы общие и отличительные черты техники исполнения, темпов и ритмов; проанализированы основные положения проведения конкурсных соревнований и чемпионатов, в соответствии с требованиями Национального танцевального совета Америки. *Выводы*. Вследствие проведенного исследования американского стиля конкурсного бального танца можем констатировать характерные особенности: использование закрытых и альтернативных позиций в паре; элементов «Dip», «Drop» и др., привлечение большего пространства для выполнения шагов и фигур. Стандартизированные шаги, фигуры и особенности техники выполнения конкурсной программы бальных танцев американского стиля обновляются в соответствии с одобренными нововведениями, которые утверждены и регулируются NDCA.

Ключевые слова: американский стиль, *American Smooth*, *American Rhythm*, техника исполнения бальных танцев, правила, конкурсные соревнования.

Keba Miroslav, Senior Lecturer, Ballroom Choreography Department, Kiev National University of Culture and Arts, Kiev, Ukraine

Features of the American style ballroom dance performance

The purpose of the article is to highlight the peculiarities of American Smooth and American Rhythm ballroom dance formation and techniques, the activities of the United Ballroom Dance System. The methodology of the study consists of the principles of objectivity, historicism, multifactor, systematicity, complexity, and pluralism; and to achieve the goal methods used: problem-chronological, concrete-historical, statistical, descriptive, logical-analytical. Scientific novelty. The peculiarities of the process of formation and standardization of ballroom dances American Smooth and American Rhythm are considered; Characterized by common and distinctive features of performance techniques, rates and rhythms; analyzed the main provisions of competitive competitions and championships, according to the requirements of the National Dance Board of America. Conclusions. As a result of the study of the American style of ballroom dance, we can state the characteristic features: the use of closed and alternative positions in a pair; elements of «Dip», «Drop», etc., attracting more space for the steps and figures. Standardized steps, figures, and peculiarities of the technique of implementing the American Ballroom Dance Competition Program are updated by approved innovations that are approved and regulated by the NDCA.

Key words: American style, American Smooth, American Rhythm, ballroom dance technique, rules, competitions.

Актуальність теми дослідження. На початку XXI ст., у період масштабної популяризації та активного розвитку міжкультурного комунікативного процесу у галузі хореографічного мистецтва, актуальним серед вітчизняних культурологів та мистецтвознавців стає дослідження не лише історичних аспектів становлення та розвитку видів хореографічного мистецтва, а й їх особливостей на сучасному етапі. Історія та теорія спортивних бальних танців і досі лишаються однією із замало розроблених тем, тому переформування системи вищої хореографічної освіти в Україні потребує ґрунтовного аналізу процесу формування та розвитку американського стилю виконання бальних танців, висвітлення особливостей техніки виконання American Smooth та American Rhythm, вимог для проведення змагань. Це, в свою чергу, й зумовлює актуальність дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблеми становлення конкурсного бального танцю – тема досліджень та розвідок багатьох вітчизняних науковців, які здебільшого аналізували особливості та техніку виконання міжнародного стилю. Окремі аспекти з історії та теорії танців американського стилю, у контексті особливостей становлення і розвитку джазових танців у бально-спортивній хореографії, на прикладі Фокстроту, Квікстепу, Джайву, Рок-н-ролу, розглядали О. Плахотнюк («Джаз-танець в бальній хореографії», 2012), Т. Павлюк («Жанрово-стильова еволюція бального танцю ХХ століття», 2013) та А. Негрете («Етимологія назв латиноамериканських танців», 2016), а все ж, й досі не має ґрунтовної розробки американського стилю виконання бальних танців.

Мета дослідження: висвітлення особливостей формування та техніки виконання бальних танців American Smooth і American Rhythm, діяльності системи конкурсного бального танцю в США.

Виклад основного матеріалу. Одним із 3-х конкурсних стилів виконання бальних танців є американський стиль (American Style), відмінністю якого є системний підхід до використання імпровізації, акцентація не стільки на техніці,

скільки на артистизмі виконання, порівняно з міжнародним (International Style), для якого характерні і детально розроблена танцювальна техніка, і емоційна стриманість, і чітка відповідність встановленим правилам (заборона роздільного виконання танцювальних фігур для пари) та австралійським стилем (Australian New Vogue). Головна відмінність американського стилю полягає у розмаїтті позицій у парі (дозволяється роз'єднання партнерів під час виконання окремих танців). Варто зазначити, що американський стиль, сформований студійними мережами країни – А. Мюррея та Ф. Астера, а також асоціаціями вчителів бальних танців, які, власне, популяризували його на території США та Канади; поряд із міжнародним він представлений на різних змаганнях та чемпіонатах світу з бальних танців.

У США існує п'ять організацій, які розробляють навчально-методичне забезпечення для професійних та аматорських конкурсів бальних танців – Dance Vision International Dancers Association (DVIDA), National Dance Council of America (NDCA), USA Dance, United States Imperial Society of Teachers of Dancing (USISTD) та World DanceSport Federation (WDSF).

Якщо правила World Dance Council, World Dance Council Amateur League, World DanceSport Federation (WDSF) та British Dance Council є нормативною базою міжнародного стилю виконання конкурсної програми бальних танців, то для американського стилю правила встановлює Національна танцювальна рада Америки – (National Dance Council of America), членами якої є 17 професійних та аматорських організацій бальних танців (понад 25 000 фахівців). Організація санкціонує проведення понад 110-ти професійних (усіх рівнів майстерності, від початківців до світового рівню), аматорських та Pro/Am (поєднання професіоналу та аматора) змагань й чемпіонатів у всіх вікових категоріях, вимоги до яких друкуються у збірнику правил та нормативно-правових актів NDCA [6]. Затверджені фігури, елементи та обмеження для всіх рівнів американського стилю Smooth та Rhythm викладено у примітках до правил з оновленням та доповненням відповідно до схвалених нововведень.

Існує чотири стилі бальних танців: міжнародний стиль виконання стандартних танців (характеризується закритою танцювальною позицією), міжнародний стиль виконання латиноамериканських танців (дії стегон виконуються з переходом на пряму ногу), американський стиль виконання стандартних танців Smooth (дозволяється відкрита позиція) та американський стиль виконання афроамериканських танців Rhythm (рух стегон виконується на пом'якшених колінах).

Подібно до міжнародного стилю (європейська та латиноамериканська програми), бальні танці американського стилю поділяються на дві категорії: American Smooth (Американський Гладкий Стиль), до якої входять танці європейського типу, а виконання характеризується легкістю виконання кроків) – Вальс, Танго, Фокстрот, Віденський вальс; American Rhythm – танці афроамериканського типу, яким властивий ритмічний стиль виконання рухів) – Ча-ча-ча, Румба, Свінг, Болеро та Мамбо [6, 32]. Варто зазначити, що наразі постало питання про доповнення категорії American Rhythm п'ятим танцем – американським Квікстепом.

Існує програма 9-ти танців, у якій танцювальні пари виконують конкурсні бальні танці American Smooth та Rhythm. Підтримка допускаються лише в категоріях: Theatrical, Showdance, Grand Championship та Exhibition/Cabaret, а небезпечні рухи – заборонені [6, 33].

Американська конкурсна програма бальних танців поділяється на дві категорії: Closed Syllabus (рівні Bronze, Silver, Gold) та Open Levels, в якій дозволяється виконувати будь-який стандартизований крок – Novice, Pre-Championship і Championship. Для кожного рівня існують стандартизовані рухи. У вищих рівнях (Silver або Gold) їх кількість збільшується, і дозволяється виконання всіх елементів попередніх рівнів.

Для конкурсних бальних танців американського стилю рівня Bronze затверджені наступні ритмічні малюнки та темпи: Фокстрот – 4/4, 32-34 такти на хв. (128–136 ударів/хв.); Вальс – 3/4, 30-32 такти/хв. (90-96 ударів/хв.); Танго – 2/4, 30-32 такти/хв. (60-64 ударів/хв.); Віденський вальс – 3/4, 54 такти/хв. (162 удари/хв.); Болеро – 4/4, 24-26 такти/хв. (96-104 удари/хв.); Ча-ча-ча – 4/4, 30 тактів/хв. (120 ударів/хв.); Мамбо – 4/4, 48-51 такти/хв., (192-204 удари/хв.); Румба – 4/4, 32–36 такти/хв. (128-144 удари/хв.); Свінг – 4/4, 34 такти/хв. (136 ударів/хв.). Для всіх інших рівнів танців ритмічний малюнок лишаються незмінним, проте стандартизовано темпи: Фокстрот – 30 тактів/хв., 120 ударів/хв.; Вальс – 28–30 тактів/хв., 84-90 ударів/хв.; Танго – 30 тактів/хв., 60 ударів/хв.; Віденський вальс – 53-54 такти/хв., 159-162 ударів/хв.; Болеро – 24 такти/хв., 96 ударів/хв.; Ча-ча-ча – 30 тактів/хв., 120 ударів/хв.; Мамбо – 47 такти/хв., 188 ударів/хв.; Румба – 30-32 такти/хв., 120-128 ударів/хв.; Свінг – 34 такти/хв., 136 ударів/хв. [6, 34]. Як бачимо, єдиними для всіх рівнів є лише темпи танців Ча-ча-ча та Свінг.

Для Closed Syllabus подано перелік фігур та елементів, а обмеження послугували забезпеченню справедливого оцінювання танцювальних пар, які виступають на змаганнях Closed Syllabus. Згідно приміток, затверджених NDCA у січні 1928 р., для рівнів Bronze and Silver американського стилю Smooth, пари повинні починати виступ у традиційній для бальних танців закритій позиції – ліва рука партнерки знаходиться на правому плечі партнера та перші чотири такти позиція не змінюється.

Для танцювальних пар рівня Gold American Style Smooth & Rhythm, Національною танцювальною радою Америки в січні 2018 р. затверджено виконання фігур для рівнів Bronze and Silver з доповненнями та модифікаціями: виступ пар повинен починатися у закритій або відкритій лицевій позиції (closed or open facing hold). Не допускаються виходи у Closed American або International стилі. Малюнки ліній до 3-х тактів; тривалість підтримок – до 3-х тактів, за умови, що вони знаходяться вище рівня талії. Пари не можуть знаходитися у роздільній позиції більше 4-х тактів, а потім повинні відновити з'єднання, принаймні на 2 такти. Обертання у фігурах Standing spins – до 3-х тактів та обидві ноги мають торкатися підлоги. Дозволяється використання півотів (pivots) до 3-х тактів, проте не більше ніж із двома синкопаціями. Утримання у закритій позиції (Closed Dance Holds) повинно складати 25% тривалості танцю. До Closed Holds відносяться наступні позиції – Closed Dance Position, Fallaway Position, Counter Fallaway Position, L and R

Outside Partner Position, Promenade Position та Counter Promenade Position. Дозволяється використання Continuous Hairspins [5, 12].

Танці першої підгрупи Американського стилю – American Smooth, на становлення хореографії яких величезний вплив здійснив джазовий стиль виконання Ф. Астера та Д. Роджерса, характеризується рівним, легким і дещо ковзким виконанням кроків.

Варто зазначити, що однакові у міжнародній та американській програмах назви танців (окрім Квікстепу, який не входить до американської програми), зважаючи на відмінності стилю та манери, виконуються за різними правилами. В першу чергу, за рахунок можливості застосовувати не лише закриті, а й альтернативні позиції в парі та навіть розривати контакт, а отже і використовувати більше простору для виконання кроків і фігур, вести як правою, так і лівою рукою. Наприклад, при виконанні танців програми American Smooth, танцювальним парам дозволяються відкриті позиції, навіть сольне виконання певних рухів, що надає більше свободи творчості і сприяє яскравому вираженню характеру танців – стилістична різноманітність в інтерпретаціях Танго; повільний та елегантний Фокстрот міжнародної програми стає оптимістичним та яскравим за рахунок джазової інтерпретації; швидкою, але витонченою і пластичною – інтерпретація Віденського вальсу (використання більше ніж 5-ти фігур).

Аналізуючи технічні та стилістичні особливості американського стилю, варто зазначити про використання більш відкритої, у порівнянні з міжнародним стилем, позиції та створенні відкритої лінії між партнерами, різноманітних поворотів (під рукою та ін.), можливості танцювати бік-о-бік та використання ефектних елементів танцю «Dip» – нахил партнера на партнерку, за рахунок згинання опорної ноги (Сальса, Танго, Фокстрот), «Drop» (або місток) – характерний жіночий рух, який виконується у парі: партнерка в обіймах партнера, своєрідна хвиляста лінія тіла, що закінчується ефектним закидом волосся тощо.

Американський вальс (American Waltz) – танець імпровізаційного характеру (музичний розмір 3/4, темп помірний, 30-40 тактів на хв., іноді з уповільненням наприкінці музичної фрази), став симбіозом англійського повільного вальсу та Вальсу-Бостон. Виконання (у парі, з просуванням по лінії танцю) характеризується відсутністю канонів, використанням віддалення партнера від партнерки, підтримок, театралізованих поз та рухів. Для американського вальсу характерними є використання фігур: The Beanbag; Arch Turn for Woman; Basic Waltz Box; Forward Twinkles; Simple Twinkle; Hesitation [3, 34].

Національна танцювальна рада Америки у 2018 р. схвалила вимоги для виконання вальсу американського стилю Smooth, (рівень – Бронза та Срібло): Left Closed Box/Reverse Turn Right Closed Box/Natural Turn; Forward Progressive/Change Step, права або ліва нога; Underarm Turn to the Right 2 рахунки на 6-ть тактів; Balance Steps, Hesitations, Fifth Position Breaks; Closed Twinkles (виконуватися у будь-якому напрямку, окрім Fallaway); Cross Body Lead from LF Fwd Hesitation або від 1-3 Left Closed/Box Reverse Turn; Natural Spin Turn (як у міжнародному стилі); Forward Twist to Left from P.P.; Syncopated Chasse; Simple Grapevine або Zigzag – no Syncopation; In & Out Change Steps/Butterfly. У примітках зазначено, що пари

повинні залишатися у standing position, а елементи та фігури, унікальні для танцю або стилю, не використовуються в іншому; забороняється «прикрашати» стандартні фігури та змінювати рівні head rolls, рухи фоллевей-віск та 5th position breaks; синкопації та затримки у хронометражі; повністю розділятися партнерам у відкритій позиції, яка займає не більше 25 % танцю. Рухи у відкритій позиції обмежено кількома простими або подвійними утриманнями рук (Hand Hold), тривалість яких не більше 8-ми послідовних тактів (24 долі); відсутність малюнку ліній або фігур – contra check, chair, oversways, lunges, а в третій позиції дозволених фігур – стопи закриті. Заборонено й синкопації поворотів під рукою (underarm turns) та ін., окрім chasse from Promenade; consecutive pivots (праворуч або ліворуч), хіба що один пілот. Партнери мають починати та закінчувати виступ у закритій або відкритій лицевій позиції (facing hold) [5, 6].

Американський фокстрот (American Foxtrot), стандартизований у музичному розмірі 4/4, (проте, на відміну від міжнародного стилю за темпом не 112-120 долей на хв., а 120-136-ть), повільного або помірного темпу, американський фокстрот характеризується тривалими безперервними рухами, має два ритми – «повільно-повільно-швидко-швидко» і «повільно-швидко-швидко». Саме поєднання довгих та коротких кроків зацікавлює непередбаченістю. Характерним елементом для американського фокстроту є брашинг (The Bruch) – легкий прохідний дотик стопи до стопи, який використовують навіть виконуючи крок убік.

Характерною для американського стилю є тенденція перенесення елементів одного танцю у інший. Наприклад, типовими для американського фокстроту є рухи, що використовуються у американському вальсі The Beanbag, Simple Twinkle та Forward Twinkles. До характерних рухів та фігур американського фокстроту належать The Conversation; Left Rock Turns; Forward Basic; The Park Avenue; Slow-Quick-Quick Basic; Slow-Slow-Quick-Quick Basic [4, 51-76].

Типовими для Танго американського стилю (American Tango) є рухи та фігури: Fan – серія півобертів партнерки ліворуч та праворуч («вісімка»); кроки навхрест; Forward Basic (м'які затягнуті кроки вперед), Left-Turning Rocks to Simple Corte (фігура, яка складається з поворотним рок-покачування вперед-назад та простим корте); Outside Basic (кроки збоку партнерки); Open Fan (розкриття пари в контрпроменадній позиції з розмиканням рук та поверненням в закриту позицію); Simple Corte to Tango Draw (зупинка руху з повільним підтягуванням вільної ноги до стопи опорної ноги, без перенесення ваги) та ін.

Виконання Віденського вальсу американського стилю також має свої вимоги: він повільніший (162 долі на хв.) від аналогу в міжнародній програмі (174-180 долі на хв.), з акцентуванням відкритої позиції та кроків – Change Steps, Passing Changes, Hesitations, Hovers, Fleckerl, the Contra Check, Natural and Reverse turns, underarm turns.

Щодо програми American Rhythm, варто зазначити, – це єдина програма, в якій виконуються Мамбо, Болеро та Свінг східного узбережжя (East Coast Swing), Ча-ча та Румба, а власне, аналоги двох останніх з міжнародної латиноамериканської програми: Квадратної румби, в якій домінує рух зігнутої в коліні ноги, для затримки ваги на кроці; менш складні фігури і ритм кроків.

Американський спортивний бальний танець Болеро (Bolero) має помірний темп та музичний розмір 4/4 і створений на основі кубинських з афрокубинських танцювальних традицій. Основним рухом танцю Болеро є схема на 6-ть кроків, аналогічна з базовими рухами Мамбо та Румби, але з іншою інтерпретацією стилю: величина підйомів і знижень тіла (унікального для Болеро) та модифікована форма Дії рок, більш низький рівень тіла дозволяє виконати другий крок (Дія рок) довшим за перший. Робота ніг у Болеро представлена двома варіаціями, залежно від того, чи використовується підйом, який хоча й посилює складність виконання, але є унікальним для інших ритм-танців: LF side: Ball-heel-toe; RF back (small step): Toe-heel; LF forward: Ball-flat; RF side: Ball-heel-toe; LF forward (small step): Toe-heel; RF back: Ball-heel (releasing heel of front foot). Рухи стегнами у базовому русі виконуються у закритій або відкритій (безконтактній) позиціях, як у Румбі (кроки супроводжуються осіданням стегна на опорну ногу).

Американська румба (Square Rumba – квадратна румба) має музичний розмір 2/2, 4/4 та помірно-швидкий темп (28-34 такти на хв.). Basic Rumba Box – базовий рух американської румби, виконується за квадратним малюнком кроків, на чотири чверті такту та заповнюються короткими кроками «кубинського руху» (Cuban Motion) – покачування стегном під час перенесення ваги на робочу ногу, за ритмічною схемою – «швидко», «швидко», «повільно»; ступні танцюристів не відриваються від підлоги. Головними фігурами танцю є: Arch Turn for Woman; Wrap Around; Forward Breaks; Promenade Breaks; Solo Turns [2, 67].

Танець Мамбо (Mambo) – симбіоз американського джазу та кубинських танцювальних рухів (музичний розмір 4/4; помірного або швидкого темпу) і складається з фігур: Las Cariocas; Cuddle Position; Half Turn Cuddle Position; Quebraditas Cubanas; La Cucuracha; Lazo та Mojito – послідовної комбінації фігур (Cuddle Position, Las Cariocas, повний оберт, Las Quebraditas Cubanas, Спот-оберт); El Molinito ; New York; Basic Mambo; Underarm Spot Turn; Promenade Twist; Passing Basic; Manita a Mano; Spot Turn та ін. [7, 99-108].

Танець Свінг східного узбережжя, відомий під назвою East Coast Swing, стандартизований наприкінці 1930-х рр. (виконується у парі, розмір 2/2, темп – швидкий), а з 1950-х рр., завдяки викладачам танцювальних студій, наприклад, студії А. Мюрея, виконується шестидольним кроком, як Лінді-Хоп [1, 27].

Американський стиль спортивного бального танцю Ча-ча-ча (Cha Cha Cha) (музичний розмір – 4/4, помірно-швидкий темп), передбачає при виконанні базових рухів енергійне виконання, динаміку стандартизованих фігур та кроків – Side Basic (Cross Rocks та Passing Basic), з елементами Breakaway, переходить на Cuddle Position; на кроках «ча-ча-ча» партнер відводить партнерку ліворуч для оберту на 90°, у Cross Rock перехресними кроками пара переходить до вигнутого повороту партнерші, у Cross Rocks to Arch Turn for Woman та Cross Rocks to Solo Turns – сольні оберти партнерів, у The Chase – партнерка «переслідує» партнера, який повернувся спиною, і навпаки [2, 55.]. Базовий рух Ча-ча-ча складається із 10-ти кроків та комбінації Rock steps та Chasses, у закритій або відкритій позиції на ритм 2, 3, 4 та 1. Rock steps – на рахунок 2, 3 (вперед та назад, лівою ногою – рок вперед,

а правою – рок назад), Chasses – 4 та 1 (компактне шасе на місці, переносючи вагу тіла з ноги на ногу, з обертом між кроками Дії рок та першим кроком шасе).

Наукова новизна. Розглянуто особливості процесу формування та стандартизації бальних танців American Smooth та American Rhythm; охарактеризовано спільні та відмінні риси техніки виконання, темпів та ритмів; проаналізовано основні положення проведення конкурсних змагань та чемпіонатів, згідно з вимогами Національної танцювальної ради Америки.

Висновки. Внаслідок проведеного дослідження американського стилю конкурсного бального танцю, сформованого та популяризованого найбільшими студійними мережами США – А. Мюррея та Ф. Астера, можемо констатувати певні характерні особливості: використання не лише закритих, а й альтернативних позицій у парі; елементів «Dip», «Drop» та ін.; залучення порівняно більшого простору для виконання кроків та фігур, що сприяє вираженню витонченого характеру бальних танців American Smooth і Rhythm. Стандартизовані кроки, фігури та особливості техніки виконання конкурсної програми бальних танців американського стилю категорій Closed Syllabus (рівні Bronze, Silver, Gold) та Open Levels (рівні Novice, Pre-Championship та Championship), оновлюються відповідно до прийнятих нововведень, затверджуються та регулюються Національною танцювальною радою Америки.

Література

1. Blair S. Dance Terminology Notebook. California: Altera Publishing, 1994. 325 p.
2. Duncan D. Cha-Cha. Dance Magazine's Ballroom U.S.A. 1957. November. New York : Dance Magazine. 1994. pp. 55-57.
3. Fred Astaire Dance Studios. How To Dance The American Waltz. New York: RCA Camden, 1959. 76 pp.
4. Murray A. How To Become A Good Dancer. New York: Simon and Schuster, 1959. 250 p.
5. NDCA Approved Figures, Elements, and Restrictions. National Dance Council of America. 2018. 37 p.: URL: <file:///f:/ndca%20approved%20figures,%20elements%20&%20restrictions%20january%202018.pdf> (дата звернення 4.03.2018).
6. Rules & Regulations January 2018. National dance council of America. URL: <file:///F:/2018%20January%20-%20Compiled%20Rule%20Book.pdf> (дата звернення 02.03.2018).
7. White B. Betty White's Teen-Age Dance Book. New York, 1958. pp. 99-108.

References

1. Blair, S. (1994). Dance Terminology Notebook. California: Altera Publishing [in English].
2. Duncan, D. (1957). Cha-Cha. Dance Magazine's Ballroom U.S.A., November. New York: Dance Magazine [in English].
3. Fred Astaire Dance Studios (1959). How To Dance The American Waltz. New York: RCA Camden [in English].
4. Murray, A. (1959). How To Become A Good Dancer. New York: Simon and Schuster [in English].
5. NDCA Approved Figures, Elements, and Restrictions. National Dance Council of America. 2018. 37 p. Retrieved from <file:///f:/ndca%20approved%20figures,%20elements%20&%20restrictions%20january%202018.pdf> [in English].
6. Rules & Regulations January 2018. (2018). National dance council of America. Retrieved from <file:///F:/2018%20January%20-%20Compiled%20Rule%20Book.pdf> [in English].
7. White, B. Betty (1958). White's Teen-Age Dance Book. New York, 1958.